

20016850

14.06.2024.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიას

ასლი: საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების
მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას

როგორც თქვენთვის ცნობილია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ (შემდგომში - „კომისია“) 2024 წლის 2 მაისის #გ-24-23/214 გადაწყვეტილების შესაბამისად დაიწყო წარმოება „ინფრასტრუქტურის ოპერატორსა და ავტორიზებულ პირს შორის დავის წარმოშობის შემთხვევაში ინფრასტრუქტურის ოპერატორის მფლობელობაში არსებულ ფიზიკურ ინფრასტრუქტურასთან დაშვების საფასურის გაანგარიშების მეთოდოლოგიის დამტკიცების შესახებ“ (შემდგომში „მეთოდოლოგია“) კომისიის დადგენილების მიღების მიზნით. მეთოდოლოგიის წარმოდგენილ პროექტთან დაკავშირებით გიგზავნით სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ (შემდგომში „კომპანია“) კომენტარებს:

1. პირველ რიგში გვინდა აღვნიშნოთ, რომ მეთოდოლოგია საკმაოდ კომპლექსურია და რთულად აღქმადი, ასევე სასურველია მოხდეს პროცესის მარტივი ენით დეტალურად აღწერა, რადგანაც მხარეებს შეეძლოთ ორმხრივი მოლაპარაკების ფარგლებშიც მეთოდოლოგიით განსაზღვრული მოდელის გამოყენება, რაც ვთვლით, რომ კომისიის რეკომენდაციაც შეიძლება იყოს.
2. მეთოდოლოგიის 3.2 მუხლი განსაზღვრავს მომსახურების ფასის გაანგარიშებას ეროვნულ დონეზე (გეოგრაფიული სპეციფიკის გათვალისწინებით), ხოლო 4.1 მუხლი თავის მხრივ განმარტავს ტერიტორიულ დაყოფას შემდეგი სამი მახასიათებლით, გეოტიპი A - დასახლებები და დასახლებების ნაწილები მჭიდრო განაშენიანებით; გეოტიპი B - დასახლებები და დასახლებების ნაწილები მჭიდრო განაშენიანების გარეშე და გეოტიპი C - დასახლების გარეთ მდებარე ტერიტორია. ამავე დროს, მეთოდოლოგია ითვალისწინებს ამ გეოტიპების დაყოფას სამ სხვადასხვა სახის სირთულის არეალად, რაც დგინდება ინფრასტრუქტურის განთავსებისათვის რელიეფის სირთულის

გათვალისწინებით, რაც დაფუძნებული უნდა იყოს ინფრასტრუქტურის განთავსების არეალის დამახასიათებელ ფაქტორებზე. მეთოდოლოგია მხოლოდ შესაძლებლობას განიხილავს ამ ფაქტორების შესაბამისად კოეფიციენტების გამოყენებისა, თუმცა იმის გათვალისწინებით, რომ ამ მოთხოვნის შესრულებისათვის საჭიროება დადგება ქვეყნის მასშტაბით შესწავლილი იქნას არეალები და მათთვის მოხდეს შესაბამისი კოეფიციენტის მინიჭება, რაც ამ დროისათვის არ არსებობს, ეს პროცესი გამოიწვევს დამატებით გაურკვეველობას. შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობიდან გამომდინარე, მიმდინარე მდგომარეობით, ამ მონაცემების შეგროვება შეუძლებლად მიგვაჩნია. ამასთან ერთად, ამ ვალდებულებების ამოქმედების შემთხვევაში გართულდება მიმდინარე პროცესიც, რადგანაც მხარეებს ასევე მოუწევთ აღრიცხვა რომელი გეოტიპის, რა სირთულის მონაკვეთზე მოხდება საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მონტაჟი. შესაბამისად, გადავზოვით პირველ ეტაპზე მოხდეს მხოლოდ გეოტიპების მიხედვით არეალების დაყოფა.

3. მეთოდოლოგიის 4.4 მუხლი განსაზღვრავს ტარიფის გაანგარიშებისას გამოსაყენებელ ხარჯებს. საფასურის გაანგარიშებაში მონაწილეობს როგორც აქტივის შესაქმნელად საჭირო კაპიტალური დანახარჯები, ასევე საოპერაციო ხარჯები და ფასნამატი. რადგანაც კომპანიის ქსელზე კომუნიკაციის ოპერატორის მიერ საკუთარი ხაზების განთავსება იწვევს დამატებით როგორც საოპერაციო, ასევე საინვესტიციო დანახარჯების ვალდებულებას, გთხოვთ განგვიმარტოთ, რამდენად არის გათვალისწინებული ეს დანახარჯები საფასურის გაანგარიშებაში გამოყენებული კომპონენტებში, რადგანაც მეთოდოლოგიაში განხილულ კაპიტალურ დანახარჯებში ეს ნაწილი ჩვენი ხედვით არ მონაწილეობს. საოპერაციო დანახარჯებმა შეიძლება მოიცვას მიმდინარე საოპერაციო ხარჯები, ხოლო „ფასნამატის“ კომპონენტის განმარტება საკმაოდ ზოგადია და მოიაზრებს იმ დანახარჯების ასახვას, რომლებიც პირდაპირ არ არის დაკავშირებული კონკრეტულ აქტივთან. მიგვაჩნია, რომ კომპანიის აქტივზე კომუნიკაციის ოპერატორის მიერ განთავსებული ინფრასტრუქტურის შედეგად გაზრდილი „როგორც საოპერაციო დანახარჯები, ასევე გაწეული დამატებითი ინვესტიცია, უნდა მონაწილეობდეს საფასურის გაანგარიშებისას. მეთოდოლოგიის მე-2 მუხლის დათქმაც სავარაუდოდ ითვალისწინებს ჩვენს მოთხოვნას: - „ზოგადად, ევროკომისიის რეკომენდაცია განსაზღვრავს საუკეთესო მეთოდს საბითუმო დაშვების სერვისის ღირებულების დასადგენად, როგორც “მომავალზე ორიენტირებული, გრძელვადიანი ნაზარდი დანახარჯების მოდელი” (BU LRIC+). LRIC+ მოდელი ითვალისწინებს ნაზარდ კაპიტალსა და საოპერაციო ხარჯებს, რომლებიც გაწეულია ჰიპოთეტური ეფექტური ოპერატორის მიერ, რომელიც უზრუნველყოფს ყველა დაშვების მომსახურებას, როდესაც მისი ფასი გაზრდილია იმ ღირებულებით, რომელიც იძლევა საერთო ხარჯების ანაზღაურების საშუალებას.
4. მეთოდოლოგიის 4.5 მუხლი განიხილავს აქტივების შეფასების მეთოდებს და გამოყოფს ისტორიული ღირებულებით აღრიცხვას და მიმდინარე ღირებულებით აღრიცხვას. მიუხედავად იმისა, რომ მეთოდოლოგიაში არის დათქმა “მიმდინარე ხარჯების აღრიცხვის“ მეთოდის უპირატესი გამოყენების შესახებ, ასევე გათვალისწინებულია ამ მეთოდის შესაძლებლობის კრიტერიუმიც. კომპანიის

აქტივები, რაც მოიაზრება რომ შეიძლება იყოს გამოყენებული (ბოძები) მეთოდოლოგიის პროექტის მიზნებისათვის, წარმოადგენს მეორადი გამოყენებისათვის გამოუსადეგარ აქტივს და მასზე გავრცელდება აღდგენითი ღირებულების გამოყენების მეთოდი. თუმცა გაურკვეველი რჩება რა შემთხვევაში შეიძლება ამ მეთოდის გამოყენება ჩაითვალოს შეუძლებლად, რადგანაც საუბარია მიმდინარე მდგომარეობით აქტივის შექმნის (ჩანაცვლების) თეორიულ ღირებულებაზე. ეს შესაძლებელია განხორციელდეს ნებისმიერი აკრედიტებული საექსპერტო ორგანოს მიერ, რაც თავის მხრივ გამორიცხავს დაინტერესებული მხარეების მიერ ტარიფის გაანგარიშებისას მიკერძოებული ინფორმაციის გამოყენების შესახებ ნებისმიერ დავას, რადგანაც შეფასებული იქნება დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ. ამავე დროს, გაურკვეველი ხდება ამ მეთოდის არჩევისას კომპანიას რატომ უნდა დაეკისროს პასუხისმგებლობა მეთოდოლოგიის პროექტით წარმოდგენილი დანართების შევსების, რადგანაც რეალურად ამ მეთოდის არჩევისას საფასურის განსაზღვრა შესაძლებელია დამოუკიდებელი საექსპერტო ბიუროს/აუდიტორის მიერ.

5. მეთოდოლოგიის 4.6 მუხლი განსაზღვრავს ანუიტეტის მოდელების გამოყენებას და რეკომენდაციას იძლევა გამოყენებული იქნას მოდიფიცირებული გადახრილი ანუიტეტი, თუმცა დასაბუთება, რატომ უნდა მოხდეს ამ მოდელის გამოყენება - „ეს მეთოდი ასახავს რეალურ პირობებს“ ძალზედ ზოგადია. კომპანიას მიაჩნია, რომ არ უნდა მოხდეს გადახრილი ანუიტეტის გამოყენება და საფასურის გაანგარიშებისას გამოყენებული უნდა იქნას ან სტანდარტული ანუიტეტი ან მოდიფიცირებული ანუიტეტი.
6. მეთოდოლოგიაში ცხადად არ არის განსაზღვრული, საფასურის გაანგარიშება მოხდება კომპანიის ქსელზე ფაქტობრივად დაშვებული კომუნიკაციის ოპერატორების მიერ განთავსებული საკაბელო ინფრასტრუქტურის რაოდენობის გათვალისწინებით, თუ გაანგარიშება მოხდება თეორიულად დასაშვები დამატებითი ინფრასტრუქტურის განთავსების შესაძლებლობიდან გამომდინარე. კომპანიის პოზიციაა, რომ გაანგარიშება მოხდეს ფაქტობრივი მდგომარეობიდან გამომდინარე და არ მოხდეს ამ შემთხვევაში თეორიული დაშვებების გაკეთება. ეს გამოიწვევს დამატებით გაურკვევლობას იქედან გამომდინარე, რომ კომპანიის ინფრასტრუქტურა შეიძლება არაერთგვაროვანი იყოს და შესაბამისად დასაშვები მოცულობების გაანგარიშება თითოეული აქტივისათვის გახდეს საჭირო, რასაც ფაქტობრივი მდგომარეობა გამორიცხავს.
7. მეთოდოლოგიის 4.9 მუხლი განსაზღვრავს ვადებს, თუმცა მეთოდოლოგია არ ამბობს, კომისიის მიერ მეთოდოლოგიის შესაბამისად გაანგარიშებული მომსახურების ღირებულება, რა ვადით არის ვალიდური. უნდა მოხდეს ამ ღირებულების ყოველწლიურად გადახედვა, თუ მოხდება გარკვეული „რეგულირების პერიოდის“ შემოღება, რა დროშიც ეს მომსახურების ღირებულება იქნება აქტიური და შემდგომ პერიოდზე კომპანიებს ისევ ექნებათ დამატებით შეთანხმების შესაძლებლობა და შეუთანხმებლობის შემთხვევაში მოხდება კომისიის მიერ ისევ ახალი ღირებულების განსაზღვრა?

8. მეთოდოლოგიის 4.8 მუხლით განსაზღვრულია კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულება (WACC), რომელიც განისაზღვრება კომისიის 2017 წლის 5 სექტემბრის N592/9 გადაწყვეტილებაზე დაყრდნობით, თუმცა კომისიის ამ გადაწყვეტილებაში მოცემულია ორი სხვადასხვა კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულება, მობილური და ფიქსირებული ქსელებისათვის გარდა NGA ქსელის მიზნობრივი სეგმენტებისა - 14,49% ოდენობით და NGA ქსელის მიზნობრივი სეგმენტისათვის 16,88%-ის ოდენობით. მეთოდოლოგიაში არ არის ზუსტი დათქმა, რომელი ამონაგების გათვალისწინება მოხდება მეთოდოლოგიით გათვალისწინებული ურთიერთობებისათვის.

გთხოვთ გაითვალისწინოთ ჩვენი მოსაზრებები, ჩვენი მხრივ, კვლავ გამოვხატავთ მზადყოფნას აქტიურად ჩავეერთოთ მიმდინარე წარმოების ფარგლებში საკითხების განხილვის პროცესში და კონკრეტული პოზიციების/ფორმულირების განხილვების დროს შემოგთავაზოთ ჩვენი მოსაზრებები.

პატივისცემით,

გრიგოლ მამისეიშვილი

დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე